

**ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ (Ν. 3898/2010): ΜΙΑ ΠΟΛΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΩΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ**

ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ ΜΟΝΟ ΤΑ «ΥΠΕΡΧΡΕΩΜΕΝΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ»

Η διαμεσολάβηση είναι στη μόδα: πρόσφατα συζητήθηκε πολύ στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και σχετίστηκε με την πρόθεση του Υπουργείου Δικαιοσύνης να την εντάξει ως υποχρεωτικό στάδιο στη διαδικασία του Ν. 3869/2010 (τη γνωστή στην κοινωνία μας και ως «διαδικασία του Νόμου Κατσέλη» ή του «Νόμου των Υπερχρεωμένων Νοικοκυριών»). Όμως οι σχετικές αναφορές, υπό την πίεση του αμείλικτου δημοσιογραφικού χρόνου προφανώς, δεν αποσαφήνιζαν ούτε τι είναι ούτε αν αφορά αποκλειστικά τις διαφορές των οφειλετών με τις Τράπεζες. Ας τα διευκρινίσουμε λοιπόν.

Η Διαμεσολάβηση είναι ένας πολύ επιτυχημένος διεθνώς θεσμός που εφαρμόζεται με επιτυχία από τη γεωγραφική «γειτονιά» μας, στην Ιταλία ή στη Σλοβενία, έως τις βορειοευρωπαϊκές χώρες και τις μακρινές Η.Π.Α. Είναι μία διαδικασία εξωδικαστικής επίλυσης ιδιωτικών διαφορών, στην οποία οι εμπλεκόμενοι διαπραγματεύονται μεταξύ τους με την παρουσία των δικηγόρων τους και καταλήγουν σε μία συμφωνία με δεσμευτική ισχύ δικαστικής απόφασης, τη λεγόμενη «εκτελεστότητα». Στη διαπραγμάτευση αυτή η καινοτομία είναι ότι βοηθά όλους να βρουν τη λύση που τους ικανοποιεί αμοιβαία ένας ειδικός τρίτος της επιλογής τους με εκπαίδευση στις διαπραγματτεύσεις, στο δίκαιο και στην ψυχολογία, ο διαμεσολαβητής. Ο ρόλος του είναι καταλυτικός, γιατί αποφορτίζει τις εντάσεις, τηρεί την ισότητα και την αμεροληψία της διαδικασίας που επιτρέπει σε όλους να εκφραστούν ισότιμα και ελεύθερα και διευκολύνει το διάλογο, ώστε να είναι αποτελεσματικός.

Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται σε όλες τις ιδιωτικές διαφορές, για τις οποίες ο νόμος δεν υποχρεώνει τα μέρη να πάνε στα δικαστήρια, όπως π.χ. διαφορές που αφορούν μισθώσεις, κοινά περιουσιακά στοιχεία, τις πρακτικές λεπτομέρειες ενός διαζυγίου (όπως η διατροφή, η επιμέλεια ή η επικοινωνία με τα ανήλικα τέκνα) εκτός από τη λύση του γάμου, εμπορικές συνεργασίες, σχέσεις συνταίρων, σχέσεις προμηθευτή-προμηθευόμενου, καταναλωτικές, ασφαλιστικές και βέβαια τραπεζικές διαφορές. Δεν εφαρμόζεται επομένως στις διαφορές κράτους - πολίτη που υπάγονται στο διοικητικό δίκαιο.

Η διαδικασία, εκτός από ψυχικά σημαντικά αποφορτισμένη χάρις στις παρεμβάσεις του διαμεσολαβητή, είναι και πολύ σύντομη, οικονομική (ειδικά αν συνυπολογιστεί η καθυστέρηση ολοκλήρωσης ενός δικαστικού αγώνα και η παρατεινόμενη οικονομική έκθεση που συνδέεται με αυτόν) και εχέμυθη: μετά από ορισμένες προπαρασκευαστικές συναντήσεις, τα μέρη συμφωνούν την υπαγωγή της διαφοράς τους στη διαμεσολάβηση και η μεταξύ τους διαπραγμάτευση, που είναι το κύριο μέρος της διαδικασίας, διαρκεί μία μόλις ημέρα. Μέσα σε αυτή θα πετύχουν τη συμφωνία επίλυσης της διαφοράς τους σε πολύ υψηλό ποσοστό μεταξύ

του 70-80% των υποθέσεων. Όσα λέγονται κατά τη διαπραγμάτευση (η οποία πραγματοποιείται με εναλλαγή κοινών συναντήσεων όλων «ενώπιος-ενωπίω» και κατ' ιδίαν συναντήσεων των εμπλεκόμενων με το διαμεσολαβητή) είναι απόρρητα και δεν μεταφέρονται εκτός του χώρου της διαμεσολάβησης, π.χ. σε ένα μεταγενέστερο δικαστήριο, σε περίπτωση αποτυχίας της διαμεσολάβησης. Η σχετική απαγόρευση προβλέπεται ρητά στο νόμο για τη διαμεσολάβηση.

Τα μέρη επιβαρύνονται με την αμοιβή δικηγόρου και με τη μισή αμοιβή του διαμεσολαβητή (αφού ο τελευταίος αμείβεται εξ ημισείας από τα δύο εμπλεκόμενα μέρη που τον επέλεξαν ως κοινό τους βοηθό διαπραγμάτευσης), όμως λύνουν το πρόβλημά τους άμεσα και με ασφάλεια, αφού το συμφωνητικό τους καθίσταται τίτλος εκτελεστός έναντι απλών προϋποθέσεων και ενός παραβόλου 100 Ευρώ, που πάλι μοιράζονται ως προς το κόστος τους. Το ίδιο αποτέλεσμα, αν η υπόθεση είχε φτάσει στα δικαστήρια, θα ερχόταν μετά από πολλά έτη και πολύ μεγάλη ψυχική φθορά.

Η αναμενόμενη ένταξη της διαμεσολάβησης στο νόμο «για τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά» δεν χαρακτηρίζει λοιπόν το πλήρες εύρος του θεσμού, ο οποίος σε λίγα χρόνια θα εφαρμόζεται συστηματικά στις περισσότερες ιδιωτικές διαφορές μας, σύντομα μετά τη γέννηση μίας διαφοράς. Είναι χαρακτηριστικό ότι στις ΗΠΑ 96,1% των ιδιωτικών διαφορών επιλύονται με διαμεσολάβηση. Ομοίως, εκατοντάδες υποθέσεις επιλύονται με τον τρόπο αυτό στη γειτονική μας Βουλγαρία και χιλιάδες υποθέσεις στο Ισραήλ ή στις βορειοευρωπαϊκές χώρες. Κοινοτική νομοθεσία προωθείται για να την εντάξει σύντομα στην επίλυση καταναλωτικών διαφορών και μικροδιαφορών και η επέκτασή της σε άλλους τομείς θα ακολουθήσει, γιατί δεν έχουμε πια την πολυτέλεια, και λόγω της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, να αφήνουμε τις νομικές μας υποθέσεις να εκκρεμούν για χρόνια, να μας εμποδίζουν να διαχειριζόμαστε αποτελεσματικά τα περιουσιακά μας στοιχεία και να εξοντωνόμαστε ψυχικά.

Ο νομοθέτης έκανε το έργο του και μας παρέιχε μία σύντομη, νομικά θωρακισμένη και αξιόπιστη διαδικασία για την επίλυση των ιδιωτικών διαφορών μας. Τώρα μένει να την εμπιστευτούμε και να εκμεταλευτούμε τα πολλά της προτερήματα στις δικές μας υποθέσεις διαφορών, μικρές ή μεγάλες.

Σπύρος Αντωνέλος

Δικηγόρος Αθηνών DESS-Διαπιστευμένος Διαμεσολαβητής, Μέλος CIArb Λονδίνου (από το έτος 2008), Εκπαιδευτής Διαμεσολαβητών.

www.antoneloslaw.gr

